Školská reziliencia ako protektívny faktor dysfunkčného stravovania

Lucia Hricová, Mária Bačíková, Oľga Orosová

Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia, Filozofická fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Slovensko

VÝCHODISKÁ

- **školský kontext** v rozvoji **dysfunkčného stravovania** v období ranej adolescencie
- **Reziliencia** ako:
  - črta, schopnosť odolávať
  - kapacita pre zdravý vývin
  - dynamický **proces rozvoja** mladého jedinca prostredníctvom vonkajších zdrojov (podporné vzťahy, vkladanie nádeje, zmysluplná participácia)
  - napĺňaná v prostredí školy = **školská reziliencia**
- protektivita voči **rizikovému správaniu** v oblasti zdravia.

CIEĽ

✓ podiel **školskej reziliencie** (REZ) na indikátoroch **dysfunkčného stravovania (DS)**:
- túžba po štíhlosti (TS)
- bulimické symptómy (BS)

✓ **rod** ako moderátor

METÓDY

Vzorka:
- 581 adolescentov z celého Slovenska (53,7% dievčat, priemerný vek=12,5, SD=0,59)
- zber ceruza- papier

Metodiky:
- Inventár porúch stravovania
- **subškály Túžba po štíhlosti a Bulímia** (EDI, Joiner a Heatherton, 1998)
- Modul reziliencie a rozvoja mládeže
  - **subškála Školské prostredie** (RYDM, Furlong et al., 2009)

ZÁVER

- **mužský rod a vyššia školská reziliencia u dievčat sa javia ako protektívne faktory dysfunkčného stravovania**
- **školská reziliencia je silnejšie asociovaná s bulimickými symtómami ako s túžbou po štíhlosti u dievčat**
- Výsledky sa dajú aplikovať do prípravy a realizácie školských programov prevencie DS, ktoré by mali predovšetkým u dievčat zdôrazniť kontext školského prostredia, v ktorom je napĺňaná reziliencia

VÝSLEDKY

Rodové rozdiely: túžba po štíhlosti a školská reziliencia

Tabuľka 1 Rodové rozdiely v premenných túžba po štíhlosti, bulimické symptómy a školská reziliencia

	Chlapci	Dievčatá	t/U*	s.v./Z*	p
	$\bar{x}$ (S)/ medián (priemerné poradie)*	$\bar{x}$ (S)/ medián (priemerné poradie)*			
Túžba po štíhlosti*	**15(241)***	**17,5(298)***	**28482,5***	**-4,27***	**<0,001**
Bulimické symptómy	10,97(4,62)	11,15(4,58)	-0,45	554	**0,65**
Školská reziliencia	**23,20(6,36)**	**24,84(6,00)**	**-2,94**	**486**	**<0,05**

Pozn.: $\bar{x}$- priemer; (S) – smerodajná odchýlka; údaje označené * je výsledkom Mann-Whitney U-testu; údaje označené tučným písmom sú štatisticky signifikantné

Regresné modely vysvetľujúce TS a BS sú signifikantné (Model TS - F(3,456)=9,62, p<0,001; Model BS - F(3,463)=8,06, p<0,001) prostredníctvom signifikantne asociovaných premenných premenných: rod, reziliencia a ich interakčný efekt.

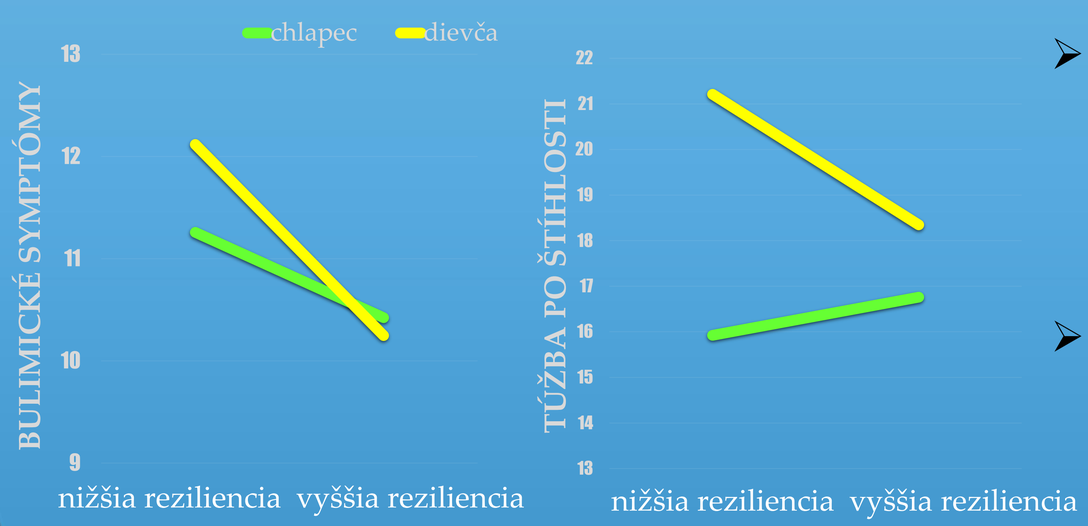

Graf Interakčný efekt rodu a školskej reziliencie na bulimické symtómy a túžbu po štíhlosti

- **dievčatá** pri vyššej úrovni REZ uvádzajú menej BS a nižšiu TS v porovnaní s dievčatami s nižšou úrovňou REZ
- **u chlapcov** je hodnota indikátorov DS približne rovnaká na oboch úrovniach REZ

Tabuľka 2 Regresné modely vysvetľujúce dysfunkčné stravovanie (Model 1 – túžba po štíhlosti; Model 2 – Bulimické symptómy) prostredníctvom školskej reziliencie u dievčat

		B	Beta	t	p
Model 1	**Školská reziliencia**	**-0,20**	**-0,14**	**-2,09**	**<0,05**
Model 2	**Školská reziliencia**	**-0,16**	**-0,21**	**-3,20**	**<0,05**

Pozn.: Model 1 - F(1,232)=4,37, p<0,05;
Model 2 - F(1,230)=10,24, p<0,05;
Modely pre mužov neboli signifikantné

Mgr. Lucia Hricová, PhD.
Katedra pedagogickej psychológie a psychológie zdravia
Filozofická fakulta
Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Moyzesova 9, 040 01 Košice, Slovensko
E-mail: lucia.hricova@upjs.sk

Poďakovanie

Realizované s finančnou podporou Ministerstva zdravotníctva SR – v rámci účelovej dotácie na podporu protidrogových aktivít na rok 2018" Zmluva č. 191/2018, Agentúry na podporu výskumu a vývoja na základe zmluvy č. APVV-15-0662, APVV-0253-11 a Vedeckou grantovou agentúrou Ministerstva školstva a Slovenskej akadémie vied na základe zmluvy č. VEGA 1/0623/17.